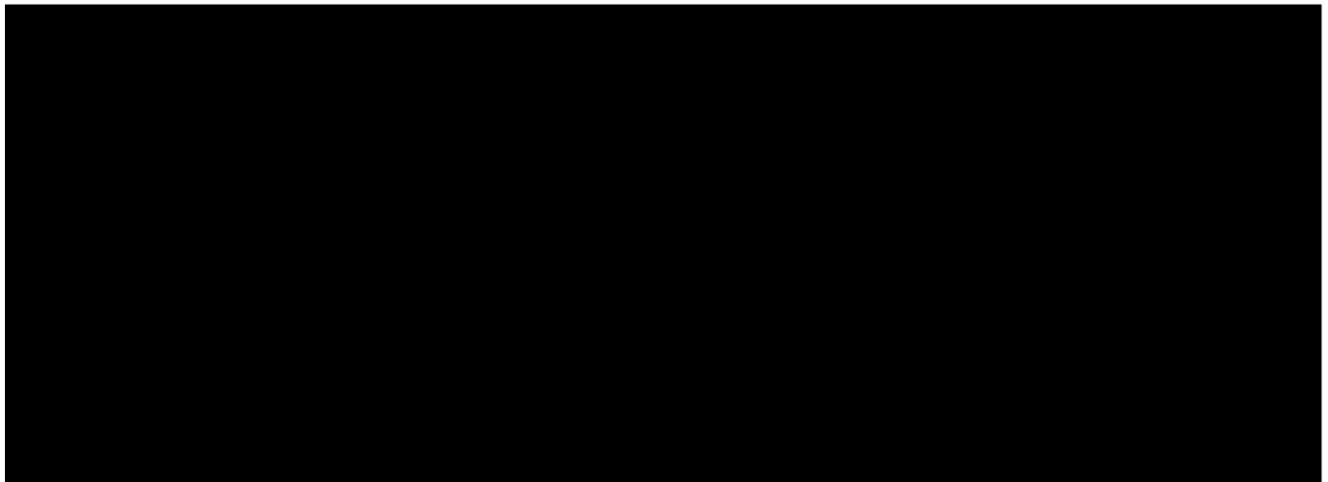

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám: III/822-0/2018	
Érkezett: 2018 MÁJ 09.	
Példány: 3	Kezelőiroda:
Melléklet: db	

J e g y z ő k ö n y v
kivonat

Készült a [REDACTED] alperessel szemben közgyógyellátási ügyben hozott közigazgatási határozat felülvizsgálata iránti perében a Pécsi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság előtt, Pécsen a **2018. április 24.** napjának **10.30** órájára kitűzött és ugyanakkor megkezdett nyilvános tárgyalásról.

J e l e n v a n n a k :

Ezt követően a bíróság meghozta a következő

II. sz. v é g z é s t :

A bíróság a per tárgyalását felfüggeszti.

A bíróság az előtte 1.K.27.022/2018. szám alatt folyamatban lévő ügyben kezdeményezi az Alkotmánybíróságnál a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (Szt.) 50/A. § (2) bekezdése Alaptörvénybe ütközésének vizsgálatát és Alaptörvény-ellenességének megállapítását, valamint az Alaptörvény-ellenessé nyilvánított jogszabályi rendelkezésnek a Pécsi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság előtt 1.K.27.022/2018. számú ügyben történő alkalmazhatóságának kizárását.

A végzés ellen külön fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

I. Az irányadó tényállás

A felperes a Sopronkőhidai Büntetés-végrehajtási Intézetben tölti jogerős szabadságvesztés büntetését. 2017. július 26. napján kérelmet terjesztett elő a Baranya Megyei Kormányhivatal Pécsi Járási Hivatalánál (elsőfokú hatóság) közgyógyellátásra való jogosultság megállapítás iránt.

A felperes a kérelméhez a háziorvosi igazolás csatolása helyett a büntetés-végrehajtási intézet egészségügyi osztálya által kiállított igazolást csatolta.

Az elsőfokú hatóság szakkérdésként vizsgálta a Szt. 50/A. § (4) bekezdése alapján az igazolásban feltüntetett havi rendszeres gyógyító ellátás iránti szükséglet szakmai megalapozottságát, és a rendszeres gyógyító ellátások havi költségét. E körben beszerezte a Baranya Megyei Kormányhivatal Pécsi Járási Hivatal Családtámogatási és Társadalombiztosítási Főosztály Egészségbiztosítási Osztályának véleményét, amely szerint a felperes által csatolt igazolás nem felel meg az Szt. 50/A. § (2) bekezdésében foglaltaknak.

Mindezek alapján az elsőfokú hatóság 2017. szeptember 14. napján kelt BA-04/HO/9770-10/2017. ügyiratszámú határozatával a felperes közgyógyellátásra való jogosultság megállapítása iránti kérelmét elutasította.

Az elsőfokú hatóság a határozatában arra hivatkozott, hogy bár a felperes tekintetében a jogszabályban előírt jövedelmi feltételek fennállnak, ugyanakkor a gyógyszerköltségre vonatkozó igazolást nem a háziorvos írta alá, ezért az Szt. 50/A. § (2) bekezdésében írt feltételek nem állnak fenn, így a felperes kérelme nem teljesíthető.

A felperes fellebbezése folytán eljáró alperes a 2017. november 17. napján kelt BAC/13/01003-8/2017. iktatószámú határozatával a fellebbezést elutasította és az elsőfokú határozatot helybenhagyta.

A határozatában az alperes arra hivatkozott, hogy az Szt. 50. § (2) bekezdése kettős, egyidejűleg teljesülő feltétel fennállását kívánja meg a normatív jogcímen történő közgyógyellátásra való jogosultság megállapításához, és ezek közül a felperes tekintetében kizárólag az egyik, a jövedelmi feltétel teljesül. Ezen túl azonban vizsgálni kell a kérelmező havi rendszeres gyógyító ellátásának az Szt. 50/A. § (4) bekezdése szerinti elismert térítési díját. Az ehhez szükséges igazolást – a szociális intézményekben élő személyek által előterjesztett kérelmeket leszámítva - az Szt. 50/A. § (2) bekezdése alapján a háziorvos állítja ki, A felperes büntetés-végrehajtási intézetben tartózkodik, amely nem minősül a kivételek közé tartozó szociális intézménynek, így esetében kizárólag a háziorvosi igazolás fogadható el.

Utalt az alperes az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (a továbbiakban: Eütv.) 8. § (1) bekezdésére, amely szerint ha a jogszabály kivételt nem tesz, a beteget megilleti a szabad orvosválasztás joga. Ezzel szemben a büntetések, az intézkedések és egyes kényszerintézkedések és szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény (a továbbiakban: Bvtv.) 121. § (1) bekezdésének e) pontja szerint a szabadságvesztés végrehajtása alatt szünetel az elítélt joga a szabad orvosválasztáshoz.

Tekintettel arra, hogy a felperes háziorvossal nem rendelkezik, háziorvosi ellátás igénybevételére nem jogosult és egészségügyi alapellátását a bv. intézet orvosa biztosítja, így a felperes nincs a háziorvosi rendszerbe bejelentkezve, azaz nem tud csatolni az Szt. 50/A. § (2) bekezdésének megfelelő háziorvosi igazolást, vagyis normatív jogcímen nem jogosult a közgyógyellátásra.

A törvényes határidőn belül a felperes keresettel támadta a határozatot és többek között arra hivatkozott, hogy az elmúlt 20 évben külföldön élt, európai elfogatóparancs útján hozták vissza külföldről Magyarországra, és azóta folyamatosan fogvatartásban van, emiatt Magyarországon háziorvossal sohasem rendelkezett. Utalt arra, hogy a Bvtv. alapján a gyógyszerek költségeinek megtérítésére köteles a büntetés-végrehajtási intézet felé, azonban ezt tanulmányi ösztöndíja nem fedezi. Mindezek alapján a jövedelmi feltételt az Szt. 50/A. § (1) bekezdésének megfelelően teljesíti.

Előadta, hogy az elutasító határozat sérti az egyenlő bánásmód elvét, továbbá hátrányos helyzetbe hozza a fogvatartásban lévő gyógyszerellátásra szorulókat.

Rámutatott, hogy a szabadságvesztésre ítélt személyek több joga szünetel, azonban a közgyógyellátás igénybevételére vonatkozó jog nem. Éppen ezért a háziorvosi igazolás csatolásának előírása sérti az Alaptörvényt.

Az alaperes a kereset elutasítását indítványozta, nyilatkozatában fenntartotta a határozatban kifejtett álláspontját.

II. Az irányadó jogszabályi rendelkezések

Az Szt. 1.§ (1) bekezdése alapján e törvény célja a szociális biztonság megteremtése és megőrzése érdekében meghatározza az állam által biztosított egyes szociális ellátások formáit, szervezetét, a szociális ellátásokra való jogosultság feltételeit, valamint érvényesítésének garanciáit.

Az Szt. 3.§ (1) bekezdésének a) pontja szerint e törvény hatálya a (2) és (3) bekezdésben foglalt eltérésekkel kiterjed a Magyarországon élő magyar állampolgárokra.

Az Szt. 4.§ (1) bekezdésének h) pontja alapján e törvény alkalmazásában szociális intézmény, az e törvényben meghatározott nappali, illetve bentlakásos ellátást vagy támogatott lakhatást nyújtó szervezet.

Az Szt. a III. Fejezetben szabályozza a természetben nyújtott szociális ellátások között a közgyógyellátást, amely alanyi, illetve normatív jogcímen állapítható meg.

Az Szt. 49. § (1) bekezdése alapján a közgyógyellátás a szociálisan rászoruló személy részére az egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához kapcsolódó kiadásainak csökkentése érdekében biztosított hozzájárulás.

Az Szt. 50. § (2) bekezdése akként rendelkezik, hogy normatív jogcímen jogosult a közgyógyellátásra az a személy, akinek esetében a havi rendszeres gyógyító ellátásnak az 50/A. § (4) bekezdése szerint elismert térítési díja (a továbbiakban: rendszeres gyógyító ellátás költsége) az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a 10%-át meghaladja, feltéve hogy a családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem éri el az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegét, egyedülélő esetén 150%-át. A rendszeres gyógyító ellátás költségének számításánál az Eb. 23. §-ának b), d) és e) pontja alapján fizetendő térítési díjat nem kell figyelembe venni.

Az Szt. 50/A. § (2) bekezdése szerint havi rendszeres gyógyító ellátási szükségletet a házi orvos, illetve - személyes gondoskodást nyújtó átmeneti és bentlakásos szociális intézményben vagy gyermek- és ifjúságvédő intézetben, nevelő otthonban elhelyezett jogosult esetén - az intézmény orvosa (a továbbiakban együtt: házi orvos) igazolja.

A pénzbeli és természetbeni szociális ellátások igénylésének és megállapításának, valamint folyósításának részletes szabályairól szóló 63/2006. (III.27.) Kormányrendelet (a továbbiakban: Kormányrendelet) 35-56. §-a irányadó a közgyógyellátásra.

A Kormányrendelet 35. § (2) bekezdésének b) pontja szerint a kérelem elbírálásához csatolni kell a havi rendszeres gyógyító ellátásokról az 10. számú melléklet alapján kiállított házi orvosi igazolást, továbbá normatív közgyógyellátás megállapítása iránti kérelem esetén a jövedelem nyilatkozatban foglaltak megalapozottságát igazoló okiratot.

A Bvtv. 121. § (1) bekezdése határozza meg azon elítélti jogokat, amelyek a szabadságvesztés végrehajtása alatt szünetelnek. Ezen taxatív felsorolásban - a Bvtv. 121. § (1) bekezdésének e) pontjában - a szabad orvosválasztáshoz való jog szerepel, azonban a közgyógyellátásra való jogosultság nem.

A Bvtv. 156. § (2) bekezdése szerint a letéti pénzzel, jövedelemmel, más pénzbeli juttatással nem rendelkező, továbbá a közgyógyellátásra vonatkozó jogszabályi rendelkezések értelmében közgyógyellátásra jogosult elítélt esetében a gyógyszer és a gyógyászati segédeszköz térítési díját a bv. intézet a közgyógyellátásra vonatkozó jogszabályi rendelkezésekben meghatározott mértékig átvállalja.

Az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdése szerint Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.

Az Alaptörvény XIX. cikk (1) bekezdése alapján Magyarország arra törekszik, hogy minden állampolgárának szociális biztonságot nyújtson. Anyaság, betegség, rokkantság, fogyatékoság, özvegyiség, árvaság és önhibáján kívül bekövetkezett munkanélküliség esetén minden magyar állampolgár törvényben meghatározott támogatásra jogosult.

Az Alaptörvény XX. cikk (1) bekezdése mindenki számára garantálja a testi, lelki egészséghez való jogot.

Az Alaptörvény XIX. cikk (2) bekezdése alapján Magyarország a szociális biztonságot az (1) bekezdés szerinti és más rászorulóknak esetében a szociális intézmények és intézkedések rendszerével valósítja meg.

A normatív alapon, valamint alanyi jogon megállapítható közgyógyellátás keretében a szociális törvény 49. §-a alapján az érintett térítésmentesen jogosult a társadalombiztosítási támogatásba befogadott gyógyszerekre gyógyszerkerete erejéig; egyes külön jogszabályokban meghatározott gyógyászati segédeszközre; illetve bizonyos gyógyászati ellátásokra.

Az Alkotmánybíróság a 44/2008. (IV.8.) AB határozatban már rögzítette, hogy a szélső eseteken túl az Alkotmány 70/D. §-ában meghatározott állami kötelezettségnek nincs alkotmányos mércéje, a lehető legmagasabb szintű testi és lelki egészséghez való jog, tehát önmagában alanyi jogként értelmezhetetlen. Az az Alkotmány 70/D. § (2) bekezdésében foglalt állami kötelezettségként fogalmazódik meg, amely magában foglalja azt a kötelezettséget, hogy a törvényhozó a testi és lelki egészség bizonyos területein alanyi jogokat határozzon meg.

Ugyanakkor azt is kimondta ugyanezen döntésében az Alkotmánybíróság, hogy a jogalkotó a gazdaság helyzetére, az ellátórendszerek teherbírására tekintettel alakíthatja a szociális ellátások körét, mindaddig, amíg valamely az alkotmányban rögzített elv (például a diszkrimináció tilalmának elve) nem sérül.

A szociális biztonság megvalósulása érdekében alkotott jogszabályok és egyéb jogi eszközök határozzák meg tehát, hogy a szociális gondoskodást megvalósító szolgáltatásokból, juttatásokból, stb., mely feltételek megléte esetén mely személyi kör részesülhet. Ezen keresztül konkretizálódik az Alkotmány 17. § és 70/E. §-ában általánosságban előírt állami kötelezettség. Az Alkotmánybíróság a fentiekre figyelemmel hangsúlyozza, hogy a jogszabály, illetve a jogalkotó szabadon határozhatja meg a rászorultaknak járó ellátás feltételeit és mértékét is mindaddig, amíg ezek a feltételek más alkotmányos rendelkezéseket nem sértenek.

III. A bíróság álláspontja az alkalmazandó jogszabály Alaptörvény-ellenessége körében

A 44/2009. (IV.8) AB határozatban az Alkotmánybíróság rögzítette jogszabályok és egyéb jogi eszközök útján a jogalkotó határozza meg, hogy a szociális gondoskodást megvalósító szolgáltatásokból és juttatásokból mely személyi kör részesülhet.

A büntetés-végrehajtási intézetekben élő elítéltek speciális személyi kört alkotnak. Ezen személyi kör esetén a szünetelő állampolgári jogokat kimerítően meghatározta a jogalkotó a Bvtv. 121. § (1) bekezdésében.

A közgyógyellátás a szociálisan rászoruló személyek részére egészségi állapotuk megőrzéséhez és helyreállításához kapcsolódó kiadás csökkentése érdekében biztosított támogatási forma, amelyből a jogalkotó sem a Bvtv. szabályozási rendszere, sem pedig az Szt. szabályai alapján nem kívánta kizárni az elítélteket.

Ugyanakkor olyan feltételrendszert alakított ki az Szt. 50/A. § (2) és (4) bekezdéseivel a jogalkotó, amely elzárja az elítélteket az egészségük fenntartásához és helyreállításához szükségszerűen igénybe vehető közgyógyellátástól.

A normatív közgyógyellátás szociális ellátási forma, ami jellegénél fogva egyaránt szükségszerűen kapcsolódik a szociális helyzethez (anyagi rászorultság), továbbá a betegség és gyógyszeresükséglet fennálltához.

Mindezek alapján a bíróság álláspontja szerint felmerült az Alaptörvény XX. cikk (1) bekezdésében írt azon alapjog sérelme, amely az elítélteket is megilleti, és amely a testi és lelki egészséghez fűződik.

E körben utal a bíróság arra, hogy ezen alapvető jogot az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdése alapján mindenkinek, bármiféle megkülönböztetés nélkül biztosítja Magyarország, azaz e körben nem lehet különbséget tenni az elítéltek, illetve a büntetlen előéletű személyek között, mint ahogy az elítéltek között sem, azon szempont alapján, hogy a közgyógyellátás iránti kérelmüket mikor terjesztették elő, a büntetés-végrehajtási intézetbe kerülést megelőzően vagy azt követően, amikor háziorvos hiányában a szükséges igazolást már nem tudják csatolni.

Az Alaptörvény XIX. cikk (1) bekezdésének második mondata alapján betegség, rokkantság, fogyatékoság esetén minden magyar állampolgár törvényben meghatározott támogatásra jogosult. Ilyen támogatási forma az Szt. 49. §-ában szabályozott közgyógyellátás, amelyet azonban az Szt. részletszabályozása miatt nem tud minden szociálisan rászoruló, beteg állampolgár igénybe venni.

Mindezek alapján a bíróság álláspontja az, hogy jelen ügyben felmerül az Szt. 50/A. § (2) bekezdésének az Alaptörvénybe ütközése. Az Szt. 50/A. § (2) bekezdése sérti az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdését, XIX. cikk (1) bekezdését és a XX. cikk (1) bekezdését.

Mindezek alapján a bíróság kéri az Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg, hogy a Pécsi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság előtt 1.K.27.022/2018. szám alatt folyamatban lévő egyedi ügy elbírálása során alkalmazandó Szt. 50/A. § (2) bekezdése az Alaptörvény fent megjelölt rendelkezéseibe ütközik. Kéri továbbá, hogy az Alkotmánybíróság e jogszabályi rendelkezéseket semmisítse meg, és mondja ki alkalmazásuk tilalmát a perben.

A bíróság a közigazgatási per tárgyalását az Alkotmánybíróság eljárásának befejezéséig az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (továbbiakban: Abtv.) 25. § (1) bekezdése, valamint a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (továbbiakban: Pp.) 155/B. § (3) bekezdése alapján felfüggesztette.

A bíróság az Alkotmánybíróság fenti eljárásának kezdeményezésére az Abtv. 25. § (1) bekezdése alapján jogosult.

Az Alkotmánybíróság hatáskörét az Alaptörvény XXIV. cikk (2) bekezdés b) pontja állapítja meg.

A végzéssel szemben külön fellebbezésnek a Pp. 155/B. § (4) bekezdése alapján nincs helye.

Tárgyalás befejezve, jegyzőkönyv lezárva 11³⁶ órakor.

Kiadmány
hiteléül:

Dr. Gulyás Krisztina s.k.
bíró

